

PAUL GAUGUIN

‘Ο κίτρινος Χριστός’

1889, λάδι σε μουσαμά, 91×73 cm,
Albright-Knox Art Gallery,
Μπάφαλο

‘Το όραμα μετά το κήρυγμα’ ή ‘Η πάλη του Ιακώβ με τον Αγγελο’

Λάδι σε μουσαμά, 73×92, 1888, National Gallery of
Scotland, Εδιμβούργο

‘Το όνομα της είναι Βαΐρουμάτι’

, 1892, λάδι σε μουσαμά, 91x 68
cm, Pushkin State Museum of
Fine Arts, Μόσχα.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

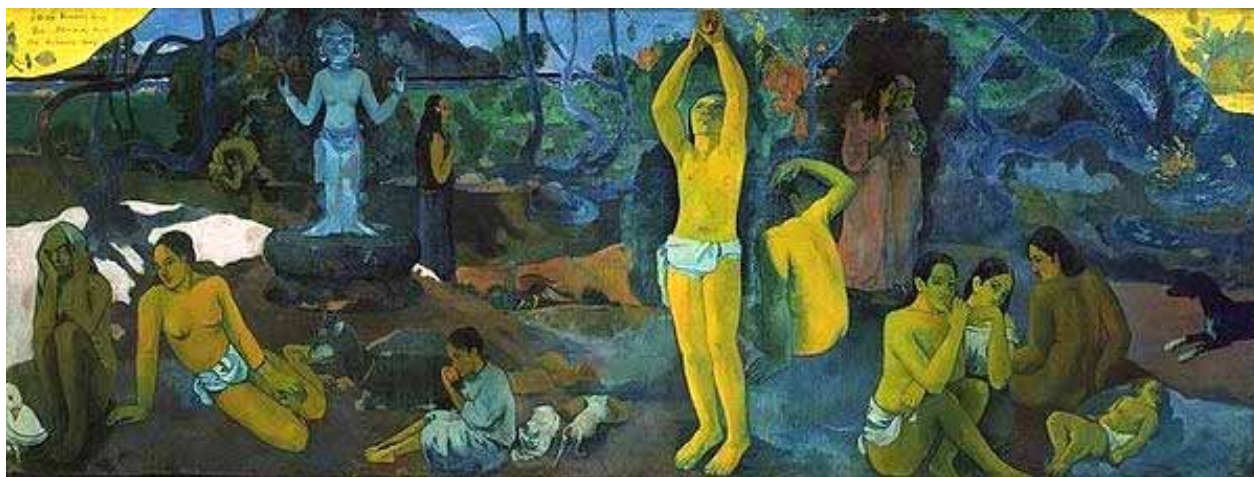
Στη μυθιστορηματική ζωή και το έργο του ο **Eugène Henri Paul Gauguin** (1848-1903) σηματοδοτεί την αποξένωση του καλλιτέχνη με τις πολιτιστικές αξίες της εποχής του και την φυγή προς ένα χώρο και μια τέχνη που να στοιχειοθετεί και να εκφράζει όλα όσα οι υφολογικές αναζητήσεις της Δυτικής τέχνης είχαν αποστερήσει: την ψυχική ένταση, το ανθρώπινο πάθος, την ειλικρίνεια, την αμεσότητα και τη μυστική και συμβολική έκφραση.

Απορρίπτει τις οπτικές αναζητήσεις και τη ‘αστική’ αισθητική του Ιμπρεσιονισμού, τον περιγραφικό χειρισμό του θέματος στο Συμβολισμό και τις ακαδημαϊκές αναζητήσεις δεξιοτεχνίας στο πλάσιμο των μορφών και την προοπτική απόδοση του χώρου και στρέφεται προς καλλιτεχνικές μορφές και εκφράσεις άσχετες με τη δυτική παράδοση όπως η αιγυπτιακή, η ανατολική, η προκλασική, η μεσαιωνική και κυρίως η πρωτόγονη τέχνη.

Εγκαταλείπει την νατουραλιστική χρωματική λειτουργία και απλώνει στα έργα του μεγάλες επίπεδες επιφάνειες έντονων και καθαρών χρωμάτων που περικλείονται από δυνατά περιγράμματα επιτυγχάνοντας την προβολή εννοιών και συναισθημάτων ενός πνεύματος που απελευθερωμένο από τον περιορισμό του ορατού ξαναβρίσκει τη συμβολική έκφραση της χαμένης αθωότητας και του αμόλυντου δυναμισμού των συναισθημάτων.

Αμφισβητεί τις αξίες της βιομηχανικής δυτικής κοινωνίας και αναχωρεί αναζητώντας το χαμένο παράδεισο και την πρωτόγονη αμεσότητα αρχικά στην επαρχία, στη Βρετάνη, και στη συνέχεια και αμετάκλητα στις νότιες θάλασσες, στην Ταϊτή και στα νησιά Μαρκέζας σε ένα είδος συνειδητής ιεραποστολικής διαδρομής, ψηλαφητής, σκληρής και γεμάτης δυσκολίες και απογοητεύσεις, μιας αποστολής που κουβαλάει το μήνυμα της γεφύρωσης του σύγχρονου ανθρώπου με τα συναισθήματα και με τις προγονικές του μνήμες, μιας αποστολής που συνδυάζει μορφές και τρόπους που έδωσαν διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια σε μια προσπάθεια να συμφιλιώσουν τον άνθρωπό με τα υπαρξιακά του ερωτήματα.

ΜΙΚΡΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

‘Ποιοι είμαστε; Από πού ερχόμαστε; Που πηγαίνουμε;’ 1897, λάδι σε μουσαμά, 139×375 cm, Museum of Fine Arts, Βοστώνη

- 1848: Γεννιέται στο Παρίσι, γιος του Κλωβίς και της Αλίν
- 1849: Αναχώρηση της οικογένειας για το Περού, τόπο καταγωγής της Αλίν. Ο Κλώβις πεθαίνει στο ταξίδι.
- 1855: Επιστροφή στη Γαλλία, στην Ορλεάνη.
- 1865-70: Ναυτολογείται στο εμπορικό και στη συνέχεια στο πολεμικό ναυτικό. Ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο με τα πλοία *Λουζιτάνο*, *Χιλή* και *Ζερόμ-Ναπολεόν*.
- 1871: Εγκαταλείπει τα ταξίδια και γίνεται χρηματιστής.
- 1873: Παντρεύεται την Δανή Μέτε Γκαντ, με την οποία θα αποκτήσουν πέντε παιδιά.
- 1874: Αρχίζει να ασχολείται ερασιτεχνικά με τη ζωγραφική και τη συλλογή έργων τέχνης.
- 1880: Εκθέτει στην Πέμπτη έκθεση των Ιμπρεσιονιστών. Θα εκθέσει και σε όλες τις επόμενες.
- 1882: Το οικονομικό κραχ έχει ως αποτέλεσμα να καταστραφεί οικονομικά, να χάσει τη δουλειά του και να στραφεί επαγγελματικά και αμετάκλητα στη ζωγραφική.
- 1885: Εγκαταλείπει την οικογενειακή ζωή και μετακομίζει στο Παρίσι.
- 1886: Ταξίδια και πολύμηνες παραμονές στο Ποντ Αβέν και το Πουλντύ, στη Βρετάνη.
- 1887: Ταξιδεύει στον Παναμά και τη Μαρτνίκα.
- 1888: Ξανά στη Βρετάνη (*‘Το όραμα μετά το κήρυγμα’*)
- 1888: Διαμένει στην Αρλ. Συγκατοικεί, με τον Βαν Γκωγκ.
- 1891: Αναχωρεί για την Ταϊτή.
- 1893-4: Επιστρέφει στην Ευρώπη. Διαμένει και ζωγραφίζει στο Παρίσι και στη Βρετάνη.
- 1895: Επιστρέφει στην Ταϊτή. Υποφέρει από διάφορες ασθένειες. Εμπλέκεται στα πολιτικά πράγματα. Εκδίδει εφημερίδες.
- 1901: Αναχωρεί για τα νησιά Μαρκέζας
- 1903: Πεθαίνει στην Ατουόνα, στα νησιά Μαρκέζας, το Μάιο.
- 1906: Μεγάλη αναδρομική έκθεση των έργων του στο Παρίσι.

‘Αυτοπροσωπογραφία με κίτρινο Χριστό’ 1889-90, λάδι σε μουσαμά, 38 x 46 cm, Musée d' Orsay, Παρίσι

‘Τι, ζηλευεις’, 1892, λάδι σε μουσαμά, 68 x 92 cm, Pushkin State Museum of Fine Arts, Μόσχα.

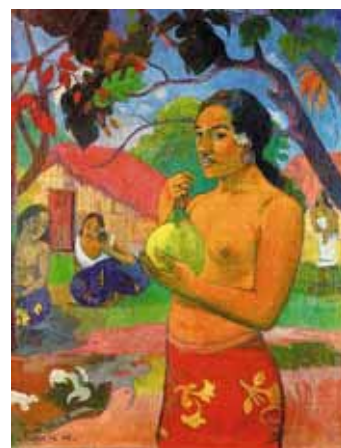
‘Ta Matete’, 1892, λάδι σε μουσαμά, Kunstmuseum Basel, Βασιλεία.

‘Ia Orana Maria’ 1891, λάδι σε μουσαμά, 114 x 88 cm, Metropolitan, Νέα Υόρκη

‘Το πνεύμα των νεκρών παρακολουθεί’ 1892, λάδι σε μουσαμά, 72 x 92 cm, Albright-Knox Art Gallery, Μπάφαλο.

‘Κορίσι με φρούτο’, 1893, λάδι σε μουσαμά, Hermitage, Αγία Πετρούπολη

ΜΙΚΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Στα ελληνικά κυκλοφορούν:

- ❑ Ragusa, Elena (text), **Γκωγκέν**. Αθήνα: Η Καθημερινή, 2006 [**Gauguin**. Milano, Rizzoli-Skira, 2003]
- ❑ Howard, Michael, **Γκογκέν**, (Ανακαλύπτω την τέχνη). Αθήνα: Δελθθανάσης-Ερευνητές, 1993
- ❑ Marc Le Bot (κειμ.), **Paul Gauguin: Νόα Νόα. Ταξίδι στην Τσιτή**. Αθήνα: Άγρα, 2003
- ❑ Μωμ, Σώμερσετ, **Γκωγκέν**. Αθήνα: Γκοβόστης, 1969
- ❑ **Γράμματα του Πωλ Γκωγκέν στον Εμίλ Μπερνάρ 1888-1891**. Αθήνα: Οδυσσέας, [Lettres de Gauguin a Emile Bernard 1888-1891. Geneve: Cailler, 1954]
- ❑ Martini, Alberto, **Γκωγκέν**, (Οι Μεγάλοι Ζωγράφοι). Αθήνα: Μέλισσα [**Paul Gauguin**, Fabbri, Milano, 1964]
- ❑ Σχινά, Αθηνά (επιμελ.), **Gauguin**. Αθήνα: Αλκυών, 1992
- ❑ Crepaldi, Gabriele (κείμενο), **Artbook:Gauguin**. Mondadori/Electa/Ημερησία, 2006

Η ξένη βιβλιογραφία είναι εκτενέστερη

- ❑ Bowness, Alan, **Gauguin**. London: Phaidon Press, 1991 (1971)
- ❑ Cachin, Françoise, **Gauguin**. Paris: Flammarion, 1988

- ❑ Thompson, Belinda, **Gauguin**. London: Thames and Hudson, 1987
- ❑ Druick, Douglas – Kort Zegers, Peter, **Van Gogh and Gauguin: The Studio of the South**. London: Thames and Hudson, 2001
- ❑ Perry, Gill, “**Primitivism and the ‘Modern’**”, in Harrison, Charles–Frascina, Francis–Perry, Gill, **Primitivism, Cubism, Abstraction: The Early Twentieth Century**. New Haven and London: Yale University Press in association with The Open University, 1994
- ❑ Varnedoe, Kirk, “**Gauguin**”, in Rubin, William (ed.), **‘Primitivism’ in Twentieth Century Art: Affinity of the Tribal and the Modern** (exhibition catalogue). New York: MoMA, 1984
- ❑ Thompson, Belinda with Fowle, Frances and Stevenson, Lesley, **Gauguin's Vision** (exhibition catalogue). Edinburgh: Trustees of the National Galleries of Scotland, 2005

ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

- <http://www.paul-gauguin.net/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Gauguin

Παντελής Τσάβαλος